

ÖZET: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 77 'nci maddesinde yer alan "uluslar arası kuruluş" ibaresinin tanımı hk. (30/06/2016-4007)

Hazine Müsteşarlığında görevli bir memurun, merkezi Malezya'da bulunan, farklı ülkelerin kamu tüzel kişileri ve özel hukuk tüzel kişilerinden oluşan, tabi olduğu hukuki rejim Malezya Kanunu olan Islamic Financial Services Board(İslami Finansal Hizmetler Kurulu) adlı kuruluşta görev alması halinde söz konusu memura 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 77 'nci maddesi çerçevesinde aylıksız izin verilip verilmeyeceği hususunda görüş talep ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma" başlıklı 77 nci maddesinde, *"Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmibir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.*

Yukarıdaki fıkraya göre izin alan memurların kadro ile ilişkileri devam eder ve yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler için emeklilik hakları 5434 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı kalır.

Bu kimselerin görevlerine dönmek istemeleri halinde; bu Kanunun sınav veya seçme ile ilgili hükümleri dikkate alınmak suretiyle, yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda geçirdikleri hizmet sürelerinin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her 3 yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde ve boş kadro bulunduğu takdirde değerlendirilir." hükmü yer almaktadır.

İlgi yazınızda, *"... Her bir uluslararası örgüt, amaçları, örgütlenme biçimi, yetkileri, üyeleri vb. muhtelif nedenlere bağlı olarak, kendine özgü bir hukuksal yapı sergilemektedir. Ancak statülerini ve ilişkilerini düzenleyen hukuk düzeninin belirlenmesi söz konusu olduğu andan itibaren uluslararası hukukun konusunu oluşturan "hükümetler arası uluslararası örgütler" ile çeşitli ulusal hukuk düzenlerine bağlı olan "hükümetler dışı uluslararası örgütler" arasında bir ayrıma gidilmektedir.*

"Hükümetler arası uluslararası örgütler" devletler arasında oluşturulan fakat kendilerini oluşturan devletlerden ayrı ve sürekli iradeye sahip ve devlet niteliği taşımayan birleşmelerdir. Uluslar arası hukukta kısaca uluslararası örgüt denildiği ve herhangi başka bir sıfat eklenmediği takdirde yalnızca "hükümetler arası uluslararası örgütler" kastedilmektedir.

"Hükümetler dışı uluslararası örgütler" ise değişik uyruktan özel ya da kamu tüzel kişilerinin birleşimi sonucu oluşan, hiçbir devletlerarası anlaşma konusunu oluşturmayan ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren örgütlenmeleri belirtmektedir. Daha çok belli bir ülkenin sınırlarını aşan dernekler olarak faaliyet gösteren söz konusu örgütlenmelerin söz konusu olacakları hukuksal rejim kuruldukları ülkenin ulusal yasalarıyla belirlenmektedir...." denilmektedir.

Ayrıca, ilgi yazıda İslami Finansal Hizmetler Kurulu üyelerinin kamu tüzel kişileri ve özel hukuk tüzel kişilerinden oluştuğu, tabi olduğu hukuki rejimin ise Malezya Kanunu ile düzenlendiği ifade edilerek, söz konusu Kurulun bir hükümetler dışı uluslararası örgüt olarak değerlendirilebileceği belirtilmektedir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulunun söz konusu Kurulun üyeleri arasında bulunduğu ifade edilmektedir.

Bu itibarla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 77 'nci maddesinde yer alan "uluslararası kuruluş" ibaresinin Bakanlığınız ilgi yazısında da yer verilen "hükümler arası uluslararası kuruluşlar" ibaresi esas alınarak belirlenmesi gerektiği, diğer bir ifade ile mezkur hükümde yer alan "uluslararası kuruluş" ibaresinden devletler arasında oluşturulan

fakat kendilerini oluşturan devletlerden ayrı ve sürekli iradeye sahip, devlet niteliği taşımayan ve uluslararası hukuk düzenine bağlı olan örgütün anlaşılması gerektiği değerlendirilmekte olup, hükümetler dışı uluslararası kuruluş olan İslami Finansal Hizmetler Kurulunda görev alacak bahsi geçen memura mezkur hüküm çerçevesinde aylıksız izin verilmesinin mümkün bulunmadığı mütalaa edilmektedir.

